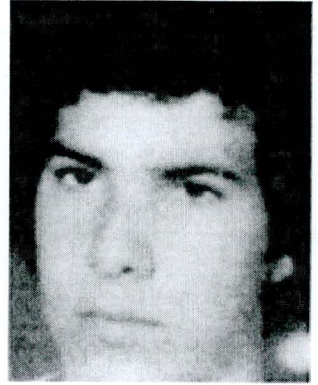

סמל חסון (חסאן), שלום

בן ג'ינה ואברהם, נולד ביום י' בשבט תש"ך (8.2.1960) בחדרה. המשפחה התגוררה בשכונת גבעת-אולגה, ובה קיבל שלום את חינוכו הראשון. כשהיה שלום בן 7 שנים, נפל אחיו הבכור במלחמת ששת הימים. מות האח השפיע עמוקות על נפשו הרגישה של שלום. הוא העריץ את אחיו החייל, ציפה בכיליון עיניים לבואו הביתה, וכאשר נהרג האח הסתגר שלום בתוך עצמו, עצוב ורגיש. בהיותו בן 9 שנים עברה משפחתו לגור בחדרה. שלום למד בבית-הספר היסודי "אחד העם", וסיים את בית-הספר התיכון העירוני בחדרה. הוא היה חבר ב"מכבי הצעיר" ובאגודת הספורט "מכבי חדרה". במסגרת אגודתו שיחק שלום כדורגל בקבוצת הנוער, ושימש לה כראש-קבוצה.

בבית-הספר גילה שלום אהבה לתנ"ך. הוא ניגן על גיטרה, כתב שירים, ובאוסף שהשאיר אחרי מותו נמצאו שירים שכתב מגיל 16. בשיריו הנוגים ביטא שלום יופי פנימי ורגש עמוק. הוא אהב מוסיקה, ונהג לומר כי הכינור משכר אותו. אלה שהכירו אותו מקרוב אמרו עליו, כי "כשניגן בגיטרה שלו היו מיתרי ליבו ומיתרי הגיטרה שלובים". הוא השרה שלוה, שקט ויופי עגום.

באוגוסט 1978 התגייס שלום לשרת בצה"ל. כבן למשפחה שכולה הוא לא הוצב ביחידה לוחמת, אלא בחיל המודיעין. הוא עבר סדרה של קורסים, הגיע לדרגת סמל, והיה מועמד לקבלת תעודת הוקרה כחייל מצטיין, לקראת יום העצמאות תש"ם. שלום נתמנה כמדריך חיילים צעירים בבסיס של חיל-המודיעין, אבל באותו זמן חלה במחלה ממארת. במשך שנה אחת נאבק על חייו, עבר טיפולים קשים בארץ ובחוץ-לארץ, וביום י"ח בחשוון תשמ"ב (15.11.1981) הלך לעולמו. בן 21 שנים הוא היה במותו.

מפקד יחידתו כתב עליו להוריו: "שלום שירת ביחידה בתפקיד שחייב ידע רב, מסירות ואחריות בלא גבול, והוא ביצע את המוטל עליו בהצלחה ובלא סייג".

שלום הובא למנוחות בבית-הקברות הצבאי בחדרה. הוא השאיר אחריו הורים, שלושה אחים ואחות. אחרי מותו הוציאה משפחתו לאור חוברת שירים שכתב בשנות חייו הקצרות.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע"י משרד הביטחון)

נזכר את כולם

כל הזכויות שמורות © 2009. מדינת ישראל, משרד הביטחון.

Copyright © 2009. The State of Israel, Ministry of Defense. All rights Reserved.

שלום חסן

שלום נולד בחדרה. ראשית ילדותו עברה עליו בשכונת גבעת אולגה. את צעדיו הראשונים בלימודים עשה בביה"ס הממ"ד "יבנה". בהיותו בן תשע עברה המשפחה לגור בחדרה עצמה. את לימודיו היסודיים המשיך בבי"ס "אחד העם". לאחר מכן עבר ללמוד בביה"ס התיכון חדרה אותו סיים בשנת תשל"ח (1978).

שלום היה חבר בתנועת הנוער "המכבי הצעיר" ובאגודת "מכבי" חדרה, בה הצטיין כספורטאי - שחקן כדורגל בקבוצת הילדים והנוער.

באוגוסט 1978 התגייס לצה"ל ושירת בחיל המודיעין, בו שימש גם בהדרכה. בתקופת שירותו הסדיר בצה"ל חלה. קרוב לשנה נאבק שלום במחלתו ולא יכול לה, ובי"ח בחשון תשמ"ב (15.11.1981) נפטר, והוא בן עשרים ואחת שנים.

שלום חסן

ל ד מ ו ת ו

מלחמתו של שלום, בן הזקונים של הוריו ג'ינה ואברהם, היא
מלחמה נגד מחלה ממארת שנגסה בו ללא רחם. הוא נאבק בכוח
אמונתו הרבה ורצונו העז. מאבק זה נמשך כשנה - שנה ארוכה
של תקוות ואכזבות, של ניתוחים וטיפולים, על נשירת שיער
וירידה במשקל, שנה בת 365 ימים ולילות של מאבק רצוף.
הד למאבק עיקש זה עולה מן השירים ששלום כתב:

מעולם לא היה לי חשק לחיות

כמו עתה

מלא הדר

לאחר הצגה נפלאה

אל תפריעו לי

הסירו כל מכשול

תנו לי זאת

לא אבכה על חלב שנשפך

אם יד הגורל תדפק על שאול

שלום חסן

אך זכרו כי רציתי

רק למענכם....

לא ארצה

'מי יתן מותי תחתיד היום'

כי אין זה נתן

כי יד הגורל

נוקשת...

עיקשת....

בוטחת...

שלום נתאפיין ברגישותו הרבה שזרמה מהמנגינות הרגועות

והעצובות שבקעו מהגיטרה שלו, משיריו הכואבים וחסרי

האונים - שנמצאו לאחר מותו ביומנו ובפיסות נייר -

ומהמוסיקה השקטה שאהב לשמוע.

הרגישות הזו עוצבה לאחר נפילת אחיו הבכור, במלחמת ששת

הימים, כששלום היה בן שבע. שלום, שחיה קשור לאחיו

בעבותו אהבה ומצפה בכליון עיניים לבואו לחופשה, נתכנס

שלום חסן

בתוך עצמו. נפילת אחיו השפיעה עליו ונתנה אותותיה
בשיריו.

הרבה חברים היו לו, לשלום, וחדרו תמיד מלא היה. גם הערב
הזכרון. במלאת שלוש שנים לפטירתו נזכרו חבריו בחוויות
רבות, משותפות: בנסיון הראשון שלו לקשור חברות עם נערה
מבית הספר, בטיול אופניים ארוך שעשו, על לקיבוץ ברור
חיל. במשחקי כדורגל משותפים, במסיבות הרבות המשותפות.
אחת המורות ציינה את האהבתו הרבה ללימודי תנ"ך. וכולם,
כולם סיפרו והעלו דמות רגישה ומלאת יופי פנימי וחיצוני
כאחד.

בסיום בית הספר התיכון נכתב על שלום:

"כשמו כן הוא. בכל מקום בו הוא נמצא אפשר לחוש באווירת

שלום, שלוה ושקט. וחסון - בכל מקום בו זקוקים לזרוע

בריאה או לרגל חסונה קוראים "שלום" והוא מגיע."

שלום חסן

"שלום, בני הצעיר,"

כותבת אני עכשיו על שלום, בני הצעיר והיקר. והרי
בחלומותיי הקודרים ביותר לא חשבתי שעתידו יקטע והוא
יאבד לי לעולם, ואצטרך לכתוב עליו בלשון עבר.

לאחר שאיבדתי את בני בכורי מרדכי, שנפל במלחמת ששת
הימים, היה שלום - והוא אך ילד בן שבע - מביט בי בעיניו
היפות, מחבק אותי ואומר: "אמא, אני דומה לו, אני דומה
לו, אמא", ובדרך זו היה מרגיע אותי ומשקיט את בכיי.

כאשר גדל שלום והיה נער, היה מחזק את רוחי ואומר
אלי: "לכי זקופה, אמא, אל תתני לאיש לרחם עליך".

כשנה לפני שאיבדנו אותו טעיתי וקראתו לו, בדרך
מקרה, בשם בני הבכור מרדכי, שנפל. שלום הפנה אלי עיניים
דומעות, הניח ידו על כתפי והבטיח לקרוא לבנו "מרדכי"
כשם אחיו.

שלום בננו, יפה התואר ויפה הנפש, היה מקובל על
כולם. כאשר היה שלום בבית היתה השמחה בבית, שהיה הומה

שלום חסן

מרוב חברות וחברים, ושמחה זו היתה נחמה ליגוני.
שלום התבלט בשקדנותו. כשהתגייס לצה"ל לא נעלמו
תכונותיו וכשרונותיו מעיני מפקדיו. רק לאחר מותו סיפרו
לי מפקדיו על הצטיינותו. הוא נבחר כחייל מצטיין של
היחידה וכמדריך בבית הספר של החיל.
ולפתע - נגמר הכל. ומה שנשאר לנו הן הדמעות,
והתמונות, והגעגועים. ורבים הם הגעגועים ומכלים הם את
ימינו. וקשה הכאב, וכבד מיום ליום. ועד יומנו האחרון
נישא את כאבנו הנורא על העלם היפה הזה שאיבדנו, בנונו
שלום."

אמא

שלום חסן

הפריחה...

הפריחה היחידה

שידעתי היא

פריחת אהבתי

שפרחה ופרחה

ועפה לה

אל מקום לא נודע.

* *

* * *

וטוב לי באשר

הצלחתי להביע

את אשר רציתי

להביע - וזו

אינה נחמה.

(שירו האחרון של שלום)

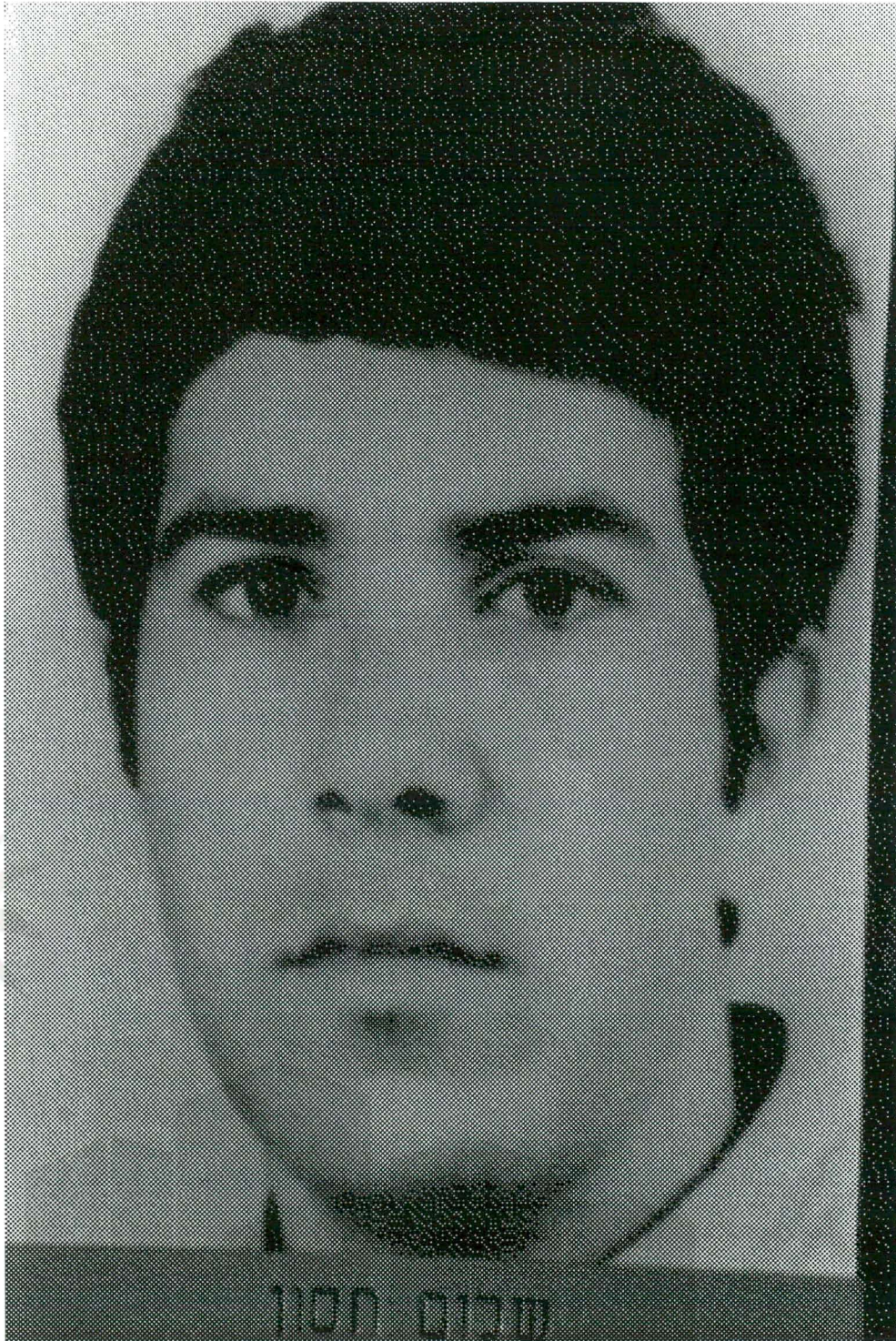

יד לבנים - חדרה

שלום חסן

בן זינה ואברהם חסן

08/02/60
15/11/81

י" בשבט תש"ך
י"ח בחשוון תשמ"א

נולד ביום
נפל ביום